

Försvarsmaktens föreskrifter om medinflytande för totalförsvarspliktiga

beslutade den 15 maj 2020.

Försvarsmakten föreskriver med stöd av 21 § förordningen (2017:1249) om medinflytande för totalförsvarspliktiga följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna författning gäller medinflytande och deltagande i arbetsmiljöarbetet för totalförsvarspliktiga som under fullgörande av värnplikt genomgår längre grundutbildning än 60 dagar.

2 § I denna författning avses med

1. *förband*: Försvarsmaktens förband, centrum och skolor där totalförsvarspliktiga genomför grundutbildning,
2. *förbandschef*: chef för förband, centrum och skolor där totalförsvarspliktiga genomför grundutbildning,
3. *enhet*: den pluton, kompani eller det förband totalförsvarspliktiga genomför utbildning vid,
4. *Pliktråd*: den grupp av ledamöter som avses i 16 § förordningen (2017:1249) om medinflytande för totalförsvarspliktiga.

3 § De totalförsvarspliktigas medinflytande utövas genom förtroendevalda och i de nämnder och andra samrådsorgan som anges i denna författning.

4 § Totalförsvarspliktiga ska informeras och göras väl förtrogna med formerna för och syftet med medinflytande innan förtroendevalda utses genom val. Information och utbildning om medinflytande ska ske på alla nivåer inom förbandet.

2 kap. Medinflytande på lokal nivå

Utseende av förtroendevald

1 § Totalförsvarspliktiga på en pluton eller motsvarande enhet med minst 10 totalförsvarspliktiga ska genom slutna val utse en förtroendevald samt en suppleant. Val ska ske tidigast fyra veckor och senast sex veckor efter inryckning.

2 § Totalförsvarspliktiga på ett kompani ska genom slutna val utse en förtroendevald samt en suppleant. Val ska ske innan första kompaninämndsammanträdet.

3 § Totalförsvarspliktiga på ett förband ska genom slutna val utse en förtroendevald samt en suppleant. Val ska ske innan den första förbandsnämnden genomförs. Den förtroendevalde är de totalförsvarspliktigas kontaktperson gentemot Plikträdet i medinflytandefrågor.

4 § Utseende av förtroendevald ska ske på tjänstetid.

5 § Förtroendevald ska snarast efter valet ges utbildning om medinflytandearbetet vid förbandet.

6 § Ny förtroendevald ska utses om

1. en förtroendevald lämnar enheten eller avsäger sig sitt uppdrag, och suppleant saknas eller
2. minst en tredjedel av enhetens totalförsvarspliktiga begär det.

7 § När totalförsvarspliktiga, på en enhet med minst 10 totalförsvarspliktiga, genomför central befattningsutbildning längre än fyra veckor ska en förtroendevald utses genom slutet val för att säkerställa medinflytande på den utbildande enheten.

8 § En förtroendevald ska efter överenskommelse med chef fullgöra huvuddelen av sina uppgifter som förtroendevald på tjänstetid.

9 § Utöver vad som anges i 8 § förordningen (2017:1249) om medinflytande för totalförsvarspliktiga får förtroendevalda, efter överenskommelse med ansvarig chef, sammankalla de totalförsvarspliktiga på förbandet för utbildning och information på tjänstetid.

Medinflytande på plutonsnivå

10 § Plutonchefen ska varje vecka innan tjänstgöringsfri period samla de totalförsvarspliktiga för information om och utvärdering av verksamheten.

11 § Plutonchefen eller utsedd befattningshavare ska tillsammans med den förtroendevalde planera och schemalägga mötet. Vid mötet ska det föras protokoll.

12 § Av 8 § förordning (2017:1249) om medinflytande för totalförsvarspliktiga framgår att en del av den tid som avsatts för information och utvärdering får användas av de totalförsvarspliktiga för egna överläggningar under ledning av de förtroendevalda. Tid för egna överläggningar får avsättas till en timme.

Medinflytande på kompaninivå

13 § Vid varje kompani ska det finnas en kompaninämnd. I nämnden ingår kompanichefen, plutornernas förtroendevalda och skyddsassistenter, kompaniets förtroendevalde och skyddsassistent. Kompanichefen är ordförande i nämnden.

Till nämnden får ytterligare ledamöter adjungeras.

Om skyddsassistent för totalförsvarspliktiga finns bestämmelser i 5 kap.

14 § Kompanichefen är sammankallande till kompaninämnden. Nämnden ska samlas en gång per månad för information om och utvärdering av verksamheten.

15 § Kompanichefen ska tillsammans med kompaniets förtroendevalde förbereda sammanträdena. Vid sammanträdena ska det föras protokoll. Kompaniets totalförsvarspliktiga ska få ta del av protokollets innehåll.

Medinflytande på förbandsnivå

16 § Vid varje förband ska det finnas en förbandsnämnd. I nämnden ingår förbandschefen, kompaniernas förtroendevalda och skyddsassistenter, förbandets förtroendevalde och skyddsassistent. Förbandschefen är ordförande i nämnden.

Till förbandsnämnden får ytterligare ledamöter adjungeras.

17 § Förbandschefen är sammankallande till förbandsnämnden. Nämnden ska sammanträda varannan månad under grundutbildningen för information om och utvärdering av verksamheten. Det sista sammanträdet ska äga rum i nära anslutning till att grundutbildningen avslutas. Vid det avslutande sammanträdet ska de totalförsvarspliktigas uppfattning av genomförd utbildning klarläggas liksom deras uppfattning om förhållandena vid förbandet.

18 § Förbandschefen ska tillsammans med förbandets förtroendevalde förbereda sammanträden i nämnden. Vid sammanträdena ska det föras protokoll. Förbandets totalförsvarspliktiga ska få ta del av protokollets innehåll.

3 kap. Medinflytande på central nivå

1 § Av 10 § förordningen (2017:1249) om medinflytande för totalförsvarspliktiga framgår att det årligen ska genomföras en kongress för totalförsvarspliktiga som genomför grundutbildning.

Kongressen ska genomföras då huvuddelen av de totalförsvarspliktiga genomfört större delen av sin grundutbildning.

2 § Av 10 § förordningen (2017:1249) om medinflytande för totalförsvarspliktiga framgår att Plikträdet får anordna kongressen.

Plikträdet ska senast sex månader efter kongressens genomförande underätta Försvarmakten om de inte avser anordna kommande års kongress.

3 § Plikträdet föreslår dagordning.

Senast sex dagar innan kongressen ska genomföras ska ett förberedande sammanträde hållas där samtliga ombud ska närvara. Vid detta sammanträde ska dagordningen behandlas.

4 § Om Plikträdet inte anordnar kongressen ska det som anges om Plikträdet i 3 § istället gälla Försvarmakten.

5 § Av 18 § förordningen (2017:1249) om medinflytande för totalförsvarspliktiga framgår att Plikträdet är administrativt ansluten till Försvarmakten och att Plikträdet ska ha tillgång till kansli och kanslistöd.

Försvarmakten anställer kansliets personal efter beredning med Plikträdet.

Val av ombud

6 § Vid val till kongressen ska 100 ombud väljas av de totalförsvarspliktiga.

För val av ombud ska det finnas valenheter. En organisationsenhet som genomför grundutbildning för totalförsvarspliktiga utgör en valenhet. Ombud per valenhet ska fördelas proportionellt. Varje valenhet ska dock representeras av minst tre ombud.

Fördelningen utförs av Försvarsmakten genom att jämförelsetal beräknas för valenheterna utifrån antalet totalförsvarspliktiga vid valenheten sex veckor före kongressen öppnande. Den valenhet som vid varje beräkning får det största jämförelsetalet tilldelas ett ombud.

Beräkningen görs med tillämpning av den jämkade uddatalsmetoden.

7 § Val av ombud till kongressen ska ske senast tre veckor före kongressens öppnande.

8 § Endast den som vid tidpunkten för kongressens genomförande fullgör grundutbildning vid ett förband får väljas till ombud för förbandets totalförsvarspliktiga.

9 § De totalförsvarspliktiga ska i god tid före kongressen få information om syftet med kongressen och om hur val av ombud ska genomföras. Informationen ska planläggas av förbandschefen tillsammans med Pliktrådet.

10 § Vid varje valenhet ska det finnas en valnämnd som förbereder och genomför val av ombud till kongressen. Förbandsnämnden ska utse minst tre ledamöter till varje valnämnd.

11 § Valnämnden ska ombesörja tryckning av valsedlar och anskaffa valurnor.

12 § Förslag till ombud ska lämnas skriftligt till valnämnden senast tre veckor före valdagen och ska uppta den föreslagnes namn, pluton och kompani. Förslaget ska vara undertecknat av den som lämnar förslag och ange dennes pluton och kompani.

13 § Valnämnden ska kontrollera att de föreslagna kandidaterna vill kandidera.

Valnämnden ska senast tre dagar efter nomineringstidens utgång upprätta en valsedel med de föreslagna kandidaterna. En förteckning med de föreslagna kandidaterna ska anslås vid respektive kompani. Om en föreslagen kandidat avsäger sig sin kandidatur ska det göras skriftligt.

14 § De föreslagna kandidaterna ska innan valet av ombud görs presenteras för och bli intervjuade av de totalförsvarspliktiga vid respektive valenhet.

15 § Val av ombud och suppleanter till kongressen ska ske genom slutet val. Under valet ska minst tre av valnämndens ledamöter vara närvarande.

16 § En totalförsvarspliktig som inte kan rösta på valdagen ska ges möjlighet att rösta genom ombud. Ombudet ska vid röstningen uppvisa en underskriven fullmaktshandling i original som visar behörigheten att rösta för fullmaktsgivarens räkning. En totalförsvarspliktig som genomför centraliserad utbildning röstar vid det förband där utbildningen äger rum.

17 § De totalförsvarspliktiga som erhållit högst antal röster förklaras av valnämnden som valda till ombud. Vid lika antal röster avgörs valet genom lottning. Lottningen genomförs av valnämnden.

18 § Valnämnden ska omedelbart efter sammanräkningen av rösterna upprätta ett protokoll som anger antal röstberättigade, antal röstande, godkända valsedlar samt en förteckning över de totalförsvarspliktiga som erhållit röster, i den

ordning röstetalen utvisar. Protokollet ska anslås vid respektive kompani senast dagen efter valet. Av protokollet ska framgå vilket datum det anslagits.

19 § Av 13 § förordningen (2017:1249) om medinflytande för totalförsvarspliktiga framgår att valet till kongressen får överklagas till Försvarsmakten av de totalförsvarspliktiga.

Personaldirektören, eller den personaldirektören bestämmer, fattar beslut i överklagade ärenden.

5 kap. Medinflytande i arbetsmiljöarbetet

1 § De totalförsvarspliktiga ska ges möjlighet till medinflytande i arbetsmiljöfrågor i syfte att främja goda utbildningsförhållanden och utveckla verksamheten.

Medinflytandet i arbetsmiljöarbetet utövas genom skyddsassistenter vilka ska föra de totalförsvarspliktigas talan i arbetsmiljöfrågor.

Det ska finnas skyddsassistenter på varje pluton eller motsvarande enhet om minst 10 totalförsvarspliktiga, kompani och förband där totalförsvarspliktiga genomför grundutbildning.

2 § En skyddsassistent ska verka för en tillfredsställande arbetsmiljö. I denna uppgift ingår att kontrollera så att det finns erforderligt skydd mot ohälsa och olycksfall.

3 § Skyddsassistenten ska efter överenskommelse med chef fullgöra huvuddelen av sina uppgifter som skyddsassistent på tjänstetid.

Val av skyddsassistent

4 § De totalförsvarspliktiga vid en pluton eller motsvarande enhet med minst 10 totalförsvarspliktiga ska bland sig genom slutet val utse en skyddsassistent och en suppleant för denne.

Valet ska genomföras tidigast fyra veckor och senast sex veckor efter inryckning.

5 § Skyddsassistenterna vid ett kompani ska bland sig genom slutet val utse en kompaniskyddsassistent och en suppleant för denne.

6 § Kompaniskyddsassistenterna vid ett förband ska bland sig genom slutet val utse en huvudskyddsassistent och en suppleant för denne.

7 § Val av skyddsassistent ska genomföras på tjänstetid.

8 § Skyddsassistenten ska snarast efter valet ges utbildning om arbetsmiljöarbetet vid förbandet.

9 § Nyval av skyddsassistent ska ske om

1. någon av dessa lämnar enheten eller avsäger sig sitt uppdrag och suppleant saknas eller
2. minst en tredjedel av enhetens totalförsvarspliktiga begär det.

Arbetsmiljöarbete

10 § Skyddsassistenten ska delta i skyddsronder som genomförs för berörda skyddsområden.

11 § Plutonchefen och skyddsassistenten ska samverka vid planering och uppföljning av övningar och annan utbildningsverksamhet i syfte att uppnå en god arbetsmiljö med en hög säkerhet inom ramen för ställda utbildningsmål.

12 § Kompanichef och kompaniskyddsassistent ska samverka vid planering och uppföljning av övningar och annan utbildningsverksamhet i syfte att uppnå en god arbetsmiljö med en hög säkerhet inom ramen för ställda utbildningsmål.

13 § Förbandschefen och huvudskyddsassistenten ska samverka vid planering och uppföljning av övningar och annan utbildningsverksamhet i syfte att uppnå en god arbetsmiljö med en hög säkerhet inom ramen för ställda utbildningsmål.

14 § Skyddsassistenter får på tjänstetid sammankalla de totalförsvarspliktiga för utbildning, information eller överläggningar avseende arbetsmiljö efter överenskommelse med chef.

15 § Huvudskyddsassistenten ska samordna skyddsassistenternas arbete och vara kontaktperson mot förbandsledningen och Pliktrådet.

16 § Huvudskyddsassistenten får hos förbandschefen begära att viss undersökning ska göras för kontroll av arbetsmiljöförhållandena för de totalförsvarspliktiga som genomför grundutbildning inom förbandet.

17 § Huvudskyddsassistenten och ytterligare en skyddsassistent ska delta i förbandets skyddskommitté i de delar som berör de totalförsvarspliktiga. Huvudskyddsassistenten utser tillsammans med övriga skyddsassistenter vem som ska delta i skyddskommittén. Huvudskyddsassistenten och skyddsassistenten har förslags- och yttranderätt i skyddskommittén.

18 § Förberedande sammanträde inför skyddskommitténs sammanträde genomförs med huvudskyddsassistenten och skyddsassistenten efter överenskommelse med förbandschefen.

6 kap. Undantag

1 § Försvarsmakten får medge undantag från föreskrifterna i denna författning.

Överbefälhavaren, eller den överbefälhavaren bestämmer, fattar beslut i ärenden om undantag.

-
1. Denna författning träder i kraft den 15 juni 2020.
 2. Genom författningen upphävs Försvarsmaktens föreskrifter (FFS 1998:6) om medinflytande för totalförsvarsplikta som fullgör värnplikt.

Micael Bydén

Carin Bratt